

OPERAČNÍ MASKOVÁNÍ V SOUDOBÝCH OPERACÍCH

Pro úspěšnou přípravu, vedení a zabezpečení soudobých operací vševojskové armády a frontu i zajištění jejich cílů má kromě jiného značný význam pečlivá organizace a tvůrčí přístup k plnění úkolů všech druhů operačního, speciálního a týlového zabezpečení. Zvláštní požadavky jsou kladeny zejména na operační maskování operací.

Podstata operačního maskování spočívá především v organizaci a uskutečnění souhrnu opatření zaměřených na utajení připravovaných operací a k oklamání nepřítele o skutečných záměrech, charakteru a zámyslu činnosti vojsk. Dosažení cílů operačního maskování je však v současných podmínkách přípravy a vedení operací stále složitější. Příčinou jsou především daleko větší možnosti všestranného nepřátelského průzkumu i zavedení vysoce přesných prostředků ničení do výzbroje armád NATO. Navíc v perspektivě lze předpokládat zavedení nových optoelektronických kosmických systémů průzkumu s předáváním informací rádiem a zdokonalených systémů radionavigačního zabezpečení, které umožňují přesné určení polohy objektů protivníka a zabezpečení předání průzkumných informací v čase, který bude blízký reálnému. Tím se dále zvýší požadavky na efektivnost opatření operačního maskování.

Síly, prostředky, možnosti a způsoby vedení nepřátelského průzkumu

Z hlediska cílů a rozsahu se vojenský průzkum pravděpodobného nepřítele dělí na strategický a taktický, i když jsou oba druhy vzájemně těsně propojeny a řeší mnohé společné úkoly.

Strategický průzkum je veden v zájmu strategického velení. Získané zprávy předává k rozpracování operačních plánů a jejich realizaci v době válečného konfliktu. Vzhledem k soudobým možnostem základní síly a prostředky tvoří umělé družice země, radiolokační stanice velmi dalekého dosahu, rádiové a radiotechnické průzkumné prostředky, agenturní průzkum a strategické průzkumné letectvo.

V současných podmínkách je neefektivnějším druhem strategického průzkumu kosmický průzkum. Z průzkumných kosmických systémů pravděpodobného nepřítele mohou proti uskupení vojsk frontu působit především systémy:

- komplexního průzkumu — kosmické prostředky typu LASP,
- podrobného optického průzkumu — „SAMOS-M“,
- taktického průzkumu PERRET-D.

Z rozboru možností strategického průzkumu pravděpodobného nepřítele můžeme předpokládat, že celé pásmo útoku i obrany frontu, včetně všech prvků operační sestavy, budou trvale, popřípadě periodicky v určitém časovém rozmezí, pod působením uvedených průzkumných kosmických systémů nepřítele.

Čelit těmto prostředkům je nutné po analýze jejich slabých stránek a při zachování režimu činnosti vlastních radioelektronických prostředků.

Slabou stránkou kosmického průzkumu nepřítele jsou především podmínky špatné viditelnosti (noc, déšť, sníh, mlha, souvislá oblačnost, dýmy), které znemožňují získání kvalitních snímků. Dále je nutné mít přesně vypočítané doby letu i možné šířky pásem průletu jednotlivých družic, a v té době přerušit činnost vlastních radioelektronických prostředků a tím zabránit získání zpráv v radiolokačním systému i v systému řízení a velení vojskům. Když přijmeme potřebná opatření, bude pak možné zplánovat a uskutečňovat hlavní záměry operačního maskování, především utajit skutečný stav a složení nejdůležitějších uskupení vojsk a objektů a včas vytvářet klamná opatření.

Všestranné a vysoce efektivní maskování i komplexní činnost proti všem druhům nepřátelského průzkumu může vytvořit podmínky, že nepřítel přes své potenciálně vysoké možnosti nedosáhne reálného úspěchu v získávání pravdivých průzkumových zpráv o uskupení našich vojsk, silách, prostředcích a zámyslu jejich použití.

Cíle, úkoly a způsoby operačního maskování

Obecné cíle operačního maskování mohou spočívat v:

- komplexních opatřeních, která zabraňují, omezují nebo vylučují sběr reálných informací o situaci a činnosti našich vojsk a jejich předání orgánům velení vojsk a zbraňovým systémům nepřítele, a tak ovlivnit jeho rozhodovací proces,
- snížení efektivnosti použití nepřátelských sil a prostředků, zvláště soudobých vysoce přesných zbraní, zmařit nebo potřebným způsobem ovlivnit použití hlavních uskupení vojsk nepřítele, a vytvořit tak výhodné podmínky pro činnost vlastních vojsk a prostředků ničení.

Úkoly operačního maskování při přípravě útočné operace mohou zahrnout:

- opatření proti nepřátelskému průzkumu, zvláště jeho technickým prostředkům,
- klamání o druhu a charakteru plánované operace,
- utajení sil a prostředků předurčených k vedení úderů na cíle prvního pořadí, rozmístění hlavních uskupení a operační sestavy vojsk,
- utajení prostorů rozmístění jaderných prostředků, doby jejich pohotovosti, rozsahu, cíle a doby vedení jaderných úderů.

K novým úkolům operačního maskování přistupuje utajení prostorů soustředění, směrů přesunu, čas (prostorů) a doby zasazení do sražení operační manévrovací skupiny. Dále jde o demonstrační činnost na klamných směrech, zvýšení odolnosti uskupení vojsk, utajení zavádění nových zbraní, bojové techniky a způsobu jejich použití.

Mezi základní **způsoby** operačního maskování patří skrytí, imitace, demonstrační činnost a dezinformace.

Myslím, že z uvedených způsobů operačního maskování v soudobých podmínkách narůstá význam demonstrační činnosti, především její hodnověrnosti.

Možnosti organických sil a prostředků v maskování

K opatřením operačního maskování v přípravě a průběhu útočné operace jsou používány útvary (jednotky) motostřeleckých a tankových svazků, raketového vojska a dělostřelectva, vojska PVO, ženijního, chemického, spojovacího vojska, jednotek REB s organickou výzbrojí a technikou, se speciálními organickými i výpomocnými prostředky, maskovacím materiálem atd.

Jak potvrzují zkušenosti a poznatky ze cvičení, může vševojsková armáda za 10–15 h svými prostředky:

- vybudovat klamný prostor bojového rozmístění armádní raketové brigády, dva klamné prostory rozmístění motostřeleckých (tankových) pluků nebo zřídit 9 klamných mostů z koutových odrážeců,

- zabezpečit zadýmování terénu na ploše 15 km² nebo zadýmování a maskování 10–12 palebných postavení v prostoru bojového rozmístění armádní raketové brigády.

- maskovat 5–6 přeprav přes vodní překážky.

Vševojsková armáda má taktéž značné možnosti v ochraně před vzdušným radiolokačním průzkumem nepřítele. Její síly a prostředky mohou zabezpečit:

- prostor bojového rozmístění armádní raketové brigády,

- velitelská stanoviště armády, 1–2 divizí prvního sledu nebo druhého sledu armády, v prostoru soustředění,

- imitování až 6 důležitých radiolokačně kontrolních objektů (mostů) přes širokou vodní překážku.

Front může svými silami a prostředky vybudovat:

- 1 klamné velitelské stanoviště armády (za 2–3 h),

- 6 klamných velitelských stanovišť armády nebo 3 velitelská stanoviště frontu (za 8–10 h),

- 18 klamných mostů přes široké vodní překážky z koutových odrážeců (za 8–10 h),

- 2 klamné prostory bojového rozmístění frontové raketové brigády (za 24 h),

- klamný prostor rozmístění divize (za 36 h).

Frontové prostředky radioelektronického boje mohou skrýt před průzkumem nepřítele prostory soustředění 1–2 divizí, 1–2 prostory bojového rozmístění frontové raketové brigády a 1 velitelské stanoviště frontu. Kromě toho před vzdušným radiolokačním průzkumem nepřítele jsou schopny skrýt 3–4 letiště (sklady, základny, objekty).

Tyto možnosti však nemohou zabezpečit řešení všech úkolů operačního maskování v soudobých podmínkách nepřátelského průzkumu. Myslím, že by bylo zapotřebí ve vývoji se zaměřit na nové maskovací prostředky, které budou mít radiopohlcující a radiorozptylovací vlastnosti, tepelné imitátory obrněných cílů k ochraně proti průzkumným a palebným systémům nepřítele typu Assault Breaker, různé laserové odrážecí, jež zabezpečí odvedení stíhel (naváděných laserovými paprsky) od skutečných cílů.

Při přípravě a vedení soudobých operací je nutné správně chápat význam operačního maskování, které je nejen jedním ze způsobů dosažení překvapení, ale i důležitým prostředkem uchování bojeschopnosti vojsk a úspěšného splnění cílů operací. Proto velitelé a štáby musí tomuto úkolu věnovat potřebnou pozornost, soustavně se zdokonalovat v umění organizovat a uskutečňovat opatření operačního maskování při přípravě a vedení operací.